

International Journal of Eurasia Social Sciences
Vol: 11, Issue: 39, pp. (245-277).

Article Type: Research article

Received: 28.10.2019 Accepted: 20.03.2020

EXAMINATION OF PROFESSIONAL MUSICIANS' EXPERIENCES ABOUT THE STRATEGIES THAT CAN BE USED WHILE LEARNING PIANO MUSIC¹

Özlem KILINÇER

Assist Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Turkey, ozlemkilincer@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8108-4282

Mehtap AYDINER UYGUN

Professor Dr., Niğde Ömer Halisdemir University, Turkey, mehtapaydineruygun@yahoo.com.tr
ORCID: 0000-0001-9870-7335

ABSTRACT

The purpose of this study is to understand the experiences of professional musicians about the strategies that can be used while learning piano music. In this context, the attention, repetition, articulation-organization and comprehension monitoring strategies and affective strategies used by pianists while learning a piece were examined. The study group consisted of six pianists. The design of the study is phenomenology, one of the qualitative research methods. Data were collected through a semi-structured interview form consisting of 22 questions. Interview form was formed by turning the items from the "Scale for Learning Strategies Used during Piano Courses" (Kılınçer & Aydın-uygun, 2013) into semi-structured open-ended questions. According to the study results, the participants' experiences about attention strategies were gathered under the themes of marking on the note and using visual images. The participants' experiences about repetition strategies were gathered under the themes of doing repetition, memorizing and daily practicing-exercising. The participants' experiences about articulation-organization strategies were gathered under the themes of establishing similarity-difference relationship, associating with previous learning, detailing-analyzing, grouping, examining technical structure-character and playing slow. The participants' experiences about comprehension monitoring strategies were gathered under the themes of determining method, realizing the mistake-questioning, identifying difficulties, trying to make better, listening yourself/makings others listen and controlling the time. Finally, the participants' experiences about affective strategies gathered under the themes of ensuring concentration, discipline, enjoying practicing, feeling anxious, feeling-imagining.

Keywords: Professional musician, piano music, learning strategies.

¹ This study was derived from the theoretical structure in doctorate thesis by Assist Prof. Dr. Özlem KILINÇER in 2013 under the supervision of Professor Dr. Mehtap AYDINER UYGUN, "Investigation of Learning Strategies Used in Piano Lessons in Terms of Various Variables" and the Scale of Learning Strategies Used in Piano Lesson, enhanced within the same thesis.

INTRODUCTION

In the prediction of a pianist's success in piano, having a repertoire which consists of qualified music and which he or she performs well is an important criterion. Given the breadth and difficulty of the piano repertoire, the journey the pianist has to embark on is quite long and difficult. The pianist needs a number of tools that can help him or her overcome the difficulties he or she encounters on this long and difficult journey. These tools are strategies that give him or her knowledge and skills necessary to practice and learn the piano repertoire better and more effectively (Aydiner-Uygun & Kılınçer, 2019). Strategy is to act strategically, to want to learn efficiently and not only to choose, design and execute goals but also to choose, design and execute effective learning procedures, skills, and techniques (Garcia & Pintrich, 1993). In this respect, acquiring strategy knowledge and skill is a necessity in increasing the effectiveness of each student's learning no matter in what stage the student in piano learning.

Piano training is an extremely complex and difficult process. The study and preparation of a repertoire is a major concern for most students during this process, and from a music education perspective this preparation involves the use of many kinds of information in different ways (Santos & Gerling, 2011). During this process, piano educators may hear complaints from many of their students that they have spent hours practicing their pieces, but still cannot perform at the desired level. This requires the examination of the length of time spent on the piano, as well as the content of the piano practices. As a matter of fact, Williamon and Valentine (2000) determined that the amount of practice on the piano did not significantly affect the quality of performance, but that pianists practicing by employing different practice strategies put more musical, communicative and technical performances. If so, it can be said that learning of certain strategies that pianists can employ during their practices will improve their performance on the piano in a positive way by making the piano practice time more efficient.

The most important step for an effective learning process is to teach the individual to learn. In learning any subject, in solving a problem encountered and in reaching the determined targets; In learning any subject, solving a problem encountered and reaching the determined goals, knowing various learning strategies, being aware of which learning strategies should be used and being able to apply these strategies correctly play an effective role in successful learning and in reaching the desired goal in a shorter time. Well then, from whom the students who are just taking their first steps towards becoming professional musicians can learn from these strategies? Students may have knowledge of some of these strategies from friends, teachers and relatives who are interested in music. In addition, students can gain insight into practice strategies from the professional musicians' postings on their instrument practice processes. The practice ways or strategies experienced by professional musicians are unique resources for musicians who aim to become a professional musician. When the history of music is examined, it is observed that all musicians who have reached the peak in their art make use of the ways, methods and strategies experienced by the important musicians who lived or who are living.

Strategies are the keys that lead musicians to perform good music. Throughout history, musicians have been worried about how they can compose well, how they can perform music better and efficiently and how they can convey the musical message that the composer wants to convey with his work to the listener in a better and effective way, and they strived to achieve good. Moreover, the answer to the question of how to achieve good is often not very close to the musician. Accessing information during times when today's powerful tool, internet, was not around must have been difficult. However, a skilled musician has a determined effort to achieve the best. For example; famous composer and organist, Johann Sebastian Bach, walked 378 kilometers from Arnstadt to Lübeck in 1705 at the age of 20 to listen to the famous 68-year-old organist Buxtehude's organ and his recommendations. This visit had a significant impact on Bach's composition and organ interpretation (İlyasoğlu, 1999: 39). It is apparent that during his visit, he learned from Buxtehude a number of strategies that contributed to his composition and interpretation.

Considering the anecdote from Bach's life in terms of piano education, it can be considered that musicians who aim to become professionals can make inferences on some practice strategies from the recommendations of professional musicians. For example, Robert Schumann advises young musicians that it is not enough to learn music by fingers for good performance and that melodies, harmony and chords should be memorized (cited in Fenmen, 1947). Schumann's advice emphasizes that practicing on the piano is not sufficient to learn a piece and that strategic practices analyzing the piece are needed. Ahrens and Atkinson (1966) stated that a chain is only as strong as the weakest link. The best performance of a piece can be achieved by performing the most challenging parts well. With these words, Ahrens and & Atkinson (1966) drew attention to strategic practices on the piece's challenging parts. In the performance of each study of Chopin studies, Alfred Cortot, the famous pianist and pedagogue, recommended certain practice strategies that turn the difficult and challenging passages into simple passages (Cortot, ?). While Cortot's study presented strategies for practicing Chopin studies, these strategies were adaptable to the practice and learning of other pieces in the piano repertoire. In his social media account, Fazıl Say (2012), today's renowned Turkish pianist and composer, emphasizes the necessity of analyzing the piece played and states that a piece that was not soundly understood cannot be performed with hands and breath. He also expressed the critical role of understanding well the place where each sound belongs in terms of harmony, form and motif structure by analyzing deeply and slowly in making music.

In addition to directing towards practice and learning strategies that were tested for effectiveness, learning the professional musicians' experiences about the strategies they use while practicing, learning and memorizing the piano repertoire can motivate musicians who aim to become professionals to overcome the difficulties in the pieces they want to learn. Moreover, today's musicians have a powerful tool such as the internet to access information. The musicians on the way to be professionals can easily reach the performances of musicians living anywhere in the world who have reached the level of virtuosity on their instruments through the internet and the social media offered by the internet, and can even witness professional musicians' efforts on their way to become good. For example, Fazıl Say (2019) shared his practice process of Beethoven's 32 sonatas, the

practice strategies he used during this process and his efforts to fully comprehend the world the composer wanted to portray with his followers from his social media account. These and similar postings of professional musicians about their experiences during the practice process are important sources of information for musicians who aim to become a professional. This is also the starting point of the present study.

Study Purpose

The purpose of the present study is to understand the experiences of professional musicians about the strategies that can be used while learning piano pieces. Within this scope, the answers to the following questions were sought:

- What are the participants' experiences about the attention strategies that they use when they are learning piano pieces?
- What are the participants' experiences about the repetition strategies that they use when they are learning piano pieces?
- What are the participants' experiences about the articulation-organization strategies that they use when they are learning piano pieces?
- What are the participants' experiences about the comprehension monitoring strategies that they use when they are learning piano pieces?
- What are the participants' experiences about the affective strategies that they use when they are learning piano pieces?

METHOD

Study Design

The present study employed phenomenology, one of the qualitative research methods. The phenomenon that was examined was "the experiences about the strategies that can be used case while learning piano pieces (music)". The interview conducted for the present study was developed within the framework of the learning strategies classification headings of the "Scale for Learning Strategies Used during Piano Courses" (Kılınçer & Aydiner-Uygun, 2013). The classification in this scale is based on Weinstein and Mayer's (1986) and Gagne and Driscoll's (1988).

While some learning strategies (repetition, articulation and organization) in Weinstein and Mayer's (1986) classification of learning strategies are discussed under two categories (basic and complex), no such classification was done in this study. However, the articulation and organization strategies, which are discussed as separate categories in Weinstein and Mayer's (1986) classification of learning strategies, are considered as a single strategy in the validity and reliability works of the scale used in the present study since they were statistically grouped under one dimension. In addition to the classification developed within this scope, "attention strategies", which is one of the sub dimensions of Gagne and Driscoll's (1988) learning strategies

classification, were also included in the study. The reason for adding “attention” strategies to the other strategies is that one of the learning strategies developed based on information processing theory is the “attention” strategy (Gagne & Driscoll, 1988; O'Malley et al., 1988; Öztürk, 1995; Senemoğlu, 2010; Subaşı, 2004). According to the classification in the present study, the strategies used while learning piano music are attention strategies, repetition strategies, articulation-organization strategies, comprehension monitoring strategies and affective strategies. The study was designed and conducted under these five strategies.

Study Group

The participants in the study group were six volunteer professional pianists who post their stage performances and concerts from their social media accounts and whose works the music students follow with interest through social networking sites. Table 1 presents some demographic characteristics of the participants in the study group.

Table 1. Some Demographic Characteristics of the Participants in the Study Group

Participant Code	Participant Name	Starting Age to Education	University Graduated From	Education From Abroad
P1	Eren Yahşi	15	Anadolu	Yes
P2	Iraz Yıldız	6	Bilkent	Yes
P3	Başarcan Kıvrak	10	Bilkent	Yes
P4	Mert Yeşilmenderes	10	Mimar Sinan Fine Arts	Yes
P5	Ayşe Deniz Gökçin	5	Royal Academy of Music	Yes
P6	Emre Şen	13	Hacettepe	Yes

Data Collection

The study data was collected through interviews. A semi-structured interview form consisting of 22 questions was developed. Information was obtained from each participant with this semi-structured “interview form”. Interview form was formed by turning the items from the “Scale for Learning Strategies Used during Piano Courses” into semi-structured open-ended questions.

Data Analysis and Interpretation

Firstly, the data obtained were transcribed and converted into written documents. Subsequently, the transcripts made for each participant were numbered from 1 to 6 to ensure data reliability. In the study, content analysis technique, which is one of the most preferred analysis methods in qualitative research, was used (Lichtman, 2010). According to Cohen, Manion, and Morrison (2007), content analysis is a scientific analysis approach allowing the written and verbal data grouped under appropriate categories by analyzing them more objectively and systematically. Furthermore, Bogdan and Biklen (2007) defined content analysis as interpreting the data related to each other by gathering them with phenomenon dimension and by organizing them in an understandable way for the researchers. In the study, content analysis preferred based on these definitions was conducted in a multi-stage and systematic manner. In this context, the analysis and

interpretation of the data set obtained by the researchers was performed in eight stages in accordance with the nature of the study. These are: (1) Examining interview forms, (2) Numbering interview forms from 1 to 6, (3) Examining the responses obtained from the participants, (4) Developing categories from the data sets examined, (5) Distributing the participant responses according to the categories, (6) Conducting validity and reliability works, (7) Determining the frequency values of the developed categories and (8) Interpreting the obtained data (Armstrong, Davis & Paulson, 2011; Corbin & Strauss, 2007).

In the data analysis, content analysis technique, which is based on categories depending on the inductive analysis method was employed. Themes were developed from the categories created as a result of examination. When determining themes, whether or not the statements under the themes were consistent both within themselves and with the category to which the theme was grouped were checked. Thus, whether or not the categories and themes were compatible with each other were determined.

Data Validity and Reliability

In order to increase the validity and reliability of the study and to prevent data loss, audio was recorded during the interview with the permission of the participants. The participants were asked whether the sub dimensions of the "Scale for Learning Strategies Used during Piano Courses" reflect their learning process of a piece, and they were given the opportunity to add and subtract from the statements. After the interviews, audio recordings were transcribed, and explanations and details were added to the records without changing the statements of the participants.

The validity works of the current study were carried out in three stages. Accordingly, (a) Data coding and analysis process were explained in detail (Hruschka et al., 2004), (b) For each of the categories developed in the study, the statements of the participants which are believed to represent the category best were mentioned in the findings section (Yıldırım & Şimşek, 2013), (c) Consistency between related studies was ensured with a detailed literature review. Similar results can be obtained when the data obtained from the study are re-scored with the same content (Brink, 1993).

For the reliability of the study, the themes of the researchers and their categories related to the themes were compared in order to determine whether the themes created within the categories represented these categories. After the study data was coded separately by the researchers, the theme and category list was finalized. The reliability of the data which was done this way was calculated using the $[\text{Agreement} / (\text{Agreement} + \text{Disagreement}) \times 100]$ formula (Miles & Huberman, 1994). The mean reliability was 96% based on this calculation.

RESULTS

While presenting the findings of the study, starting from the idea that learning piano music is a process, first the strategies used by the pianists who constituted the study group were grouped under five categories such as

attention, repetition, articulation-organization, comprehension monitoring strategies and affective strategies. In the next stage, content analysis was carried out through these strategies forming the categories, and in addition to the themes under the category, the number of participants discussing the themes were presented.

Table 2. Findings Related to the Strategies and Themes Used while Learning Piano Music

Strategies	Themes	Number of participants discussing the theme (n)
Attention	Marking	6
	Using visual element	4
Repetition	Doing repetitions	6
	Memorizing	5
	Daily practicing-exercising	3
Articulation-organization	Establishing similarity-difference relationship	4
	Associating with previous learning	6
	Detailing-analyzing	5
	Grouping	4
	Examining technical structure-character	6
Comprehension monitoring	Playing slowly	2
	Determining method	4
	Realizing the mistake-questioning	4
	Identifying the difficulties	2
	Trying to make it better	4
	Listening yourself/makings others listen	1
Affective strategies	Controlling the time	3
	Ensuring concentration	5
	Discipline	3
	Enjoying practicing	3
	Feeling anxious	2
	Feeling-imagining	6

Findings Related to Attention Strategies

A learner, who uses attention strategies while practicing a piano piece, employs strategies such as revising the note, marking the note, drawing stars, highlighting, underlining with colored pencils while starting to learn a piece. In this context, all of the pianists who participated in the study mentioned that they made some markings in tone, tempo and speed changes or in difficult passages while learning a piece or teaching a piece. For example, a participant who stated that he made markings on the note during the learning phase stated the importance of marking with the following words, *"I make many markings on the note. I write a lot of finger numbers because we have to use the same finger number during the practice process (P2)."*

The participants stated that they used attention strategies during their own practices, and that using attention strategies by using words, and drawing shapes, highlighting and marking the note after reviewing the whole piece would be beneficial for the students. For example, stating the importance of marking, one participant said, *"I think it is important to make markings especially for students because there can be too much detail on the note. It may be useful to make markings in critical places so that these details are not overlooked (P5)."* In

addition, the same participant emphasized that over-marking the note can be distracting. She said, *"It is not visually good to make a lot of markings (P5)."*

According to the statements of the participants, they thought drawing images such as pictures or symbols that will remain in mind were effective strategies in attracting attention. For example, one participant who concretized the piece with visual images mentioned the importance of visual image. He said, *"I concretize the abstract parts in piano pieces by using some visual signs. Like drawing a triangle in parts with a triplet and using symbols indicating the breath places in the piece (P4)."*

Findings Related to Repetition Strategies

The knowledge gained in the learning activities starting with the use of attention strategies during the learning of a piano piece must be processed permanently. One way to permanently process information is repetition. Repetition strategies are often used to learn piano pieces. An important step in learning a piece is to identify difficult passages and repeat them until the piece is played easily. For example, a participant stated that he made repetitions according to the difficulty level. He explained this situation by saying, *"I repeat technical passages continuously in my individual practices. However, this may vary depending on the difficulty or composer of the piece (P3)."*

Another participant emphasized the importance of repetition by stating *"The most important thing we need to do in order to gain mastery of a piece while practicing an instrument is to repeat it (P6)."* The same participant also stated that memorization has an important place in mastering a piece. He said, *"In order to present a work, we must master it. For this, I memorize the note down to the smallest detail, but I will spread this for a few weeks and do not make extra effort to memorize it (P6)."* All participants expressed that daily practice and exercises are important in mastering and memorizing the piece, especially the finger exercises and rhythmic exercises. For example, another participant drew attention to the importance of finger exercises and rhythmic practices in repetition by saying, *"...this kind of practice is good for muscle memory. I mean, I memorize especially difficult passages faster because I repeat difficult passages more often. I often memorize difficult passages when I'm practicing technique. For this, in my Instagram account, there is a small example in the featured postings under the heading of 'practice tips'. I perform rhythmic exercises like this (P5)."*

Findings Related to Articulation-Organization Strategies

In order to ensure the permanence in the learning of a piano piece, it may be necessary to articulate the information and group these articulated information according to similarities/differences. Many participants emphasized establishing similarity and difference relationships between the technical, rhythmic, harmonic and musical structures of piece and the structures of a previously learned piece, which is amongst the articulation-organization strategies in the learning of a piano piece. The use of articulation-organization strategies was expressed by one participant like this, *"I establish similarity/difference relationships between the techniques in*

a piano music and the techniques in a piano music that I have previously learned. This usually happens spontaneously. My hand recognizes the techniques (P4)." Another skill that must be acquired in the similarity and difference relationships of is that the student/musician adapting and applying similar-different (technical, rhythmic, harmonic, musical) structures in a previously learned piece to similar-different structures in a new piece. For this, the selected piece should be suitable for information transfer. All of the participants agreed on this subject. One of the participants said, *"I pay attention selecting a piece for my student that has similarities with the piece he or she previously practiced. In order to be able to improve himself or herself on parts he or she had difficulty in the previous piece, I make sure those parts are also in the new piece that I selected (P6)."*

Analyzing the piece makes learning meaningful and helps learning easier and permanent. The participants stated that analysis was generally beneficial. One participant summarized the situation with the words, *"If I am learning a piece, I first analyze it. I ask questions like are there forms, sentences, repetitive things, in what form it is, is it a Sonata form, which tones go with it, is there a change in the repetition of themes. In the next stage, I go into more detail. I usually do this when deciphering the piece. I sometimes take the note and analyzing it separately (P1)."*

In addition to analyzing the piece, learning by grouping the rhythmic, melodic and harmonic structures in the piece according to the similarities and differences can make the learning process articulate. One of the participants stated the importance of learning by grouping. He said, *"I learn the notes of the piano music by grouping them according to their movement directions. It is very important to learn by grouping because when the brain takes less load when it groups (P4)."*

An important factor in the effective performance of the piece is playing and interpreting the piece according to its character. One participant stated, *"An adult student should be able to associate music terms like "arioso dolente" or "perdendo le forze, dolente" with his or her life. For example; the student terms like with music (P3)."*

In addition, the participants mentioned the importance of practicing at a slow pace in order to use the articulation-organization strategies. A participant summarized this by saying, *"...working at a slow pace is absolutely crucial. While working slowly, it is necessary to pay attention to all the marks on the note and to all the dynamics and to learn the piece in detail (P5)."*

Findings Related to Comprehension Monitoring Strategies

Cognitive processes should be planned and directed in order to reach the goals determined in piano pieces. This process emerges with the conscious use of comprehension monitoring strategies such as determining method, planning, making use of the time well, checking yourself and using different learning strategies. In this respect, one participant called attention to the fact that a musician would improve his or her learning by

developing methods unique to himself or herself. He said, *"...if necessary, new practice methods should be developed by analyzing the technical approaches unique to the composer (P3)."*

While a musician is practicing a piano piece, it is of great importance for him or her to ask himself or herself certain questions about the piece, to get answers and in short to comprehend how the piece is practiced in order for that practice to be effective. The participants addressed this issue in the realizing the mistake-questioning part. For example, it was seen that the participants tried to comprehend their pieces by asking the questions *"What does the composer do here?", "Which theme was repeated in which tone?", "Is the same theme used in a different place? If used, are there any differences?"* Determining how to deal with difficulties and developing a working method in this direction are the points that participants emphasized in general. For example, about identifying difficulties and trying to make them better, one participant said, *"...this practice comes to the muscle memory. I mean, I memorize particularly difficult passages faster because I repeat the difficult passages more (P5)."* On the same issue, another participant said, *"...may vary depending on the difficulty of the piece or the composer of the piece. I think that repeating technical passages continuously in every practice is a necessity for quality performance (P3)."*

In addition to the aforementioned strategies, participants were also using comprehension monitoring strategies like listening their own performances by recording them or making a friend listen to them. One participant stated: *"For example, it is much more effective during the learning process to stream the piece during a particularly stressful time or to know someone is watching. It is more effective when those people are people that I don't know or people who know music and who will hear when I make a mistake (P1)."*

Controlling the time is another strategy that the participants emphasized in the category of comprehension monitoring strategies. According to the findings obtained from the participants, if not using the time efficiently is a problem in learning a piano piece, the possible causes of this problem should be determined. For example, a participant emphasized that piano practicing hours and breaks should be determined in a consistent and balanced way according to the needs of the person. She said, *"It is important to be consistent about practice hours. You can't practice 45 minutes and give a 15-minute break, and then practice an hour and give half an hour break. If X person needs a break after one hour of practice, then he or she will practice for one hour each time he or she starts practicing. My limit is an hour and a half. I do not need a break before one hour and a half is up (P2)."*

Findings Related to Affective Strategies

Gathering attention and keeping it while practicing a piano piece is an important factor in learning music. For an effective practice, ensuring the necessary the concentration is vital. On the importance of concentration, one of the participants said, *"...controlling the aspects that affect concentration and establishing a practice discipline with this understanding is the key point of this profession (P3)."* Similarly, another participant said,

"The practice environment is very important... For example, if I forget the eraser or something, I need to get up. These are waste of time they mess with concentration (P2)."

Instead of achieving in the exam, a student practicing a piano piece to learn, to achieve and to enjoy is discussed under the heading of affective strategies. The participants emphasized that it is generally necessary to play and practice piano with love and want. On this subject, the participants said, *"...You do this because you love it. Don't forget this (P6)"*, *"Enjoy the music you make. Make music for music's sake (P6)"* and *"There are millions of pianists in the world. Nothing happens if one doesn't play. If he doesn't love playing, he shouldn't. A person cannot spend a lifetime doing something he doesn't like (P2)."*

It is a known fact that feelings such as anxiety, stress, excitement and worry negatively affect the learning process. However, one of the participants said, *"For example, it is much more effective during the learning process to stream the piece during a particularly stressful time or to know someone is watching. It is more effective when those people are people that I don't know or people who know music and who will hear when I make a mistake (P1)."* This statement revealed that the environments made up of feelings such as anxiety, stress, excitement and worry might have positive effects on the pianist's learning.

The participants stated that feeling the emotions in the piece and practicing the piece by imagining its story are effective strategies for learning. One participant expressed this strategy, which can be effective in learning the work, *"While some pieces have stories, you have to find the stories of others and imagine them (P6)."*

In addition to all these strategies, the participants stated that listening to music, reading about music, researching and following the musicians are affective strategies increasing motivation and thus positively affecting the learning process. One participant summarized the situation by saying, *"Going to a concert, listening to music, reading about music, composers and musical periods, conducting in-depth research about the piece you are learning and following the musicians both in Turkey and the world will be very useful (P5)."*

CONCLUSION and DISCUSSION

This study aims to contribute to the literature on the experiences of professional musicians about strategies that can be used while learning piano music. The study results revealed a total of 22 themes explaining the experiences of professional musicians in the categories of attention, repetition, articulation-organization, comprehension monitoring strategies and affective strategies. According to the results of the study's first category, the participants' experiences about attention strategies were gathered under the themes of making markings on the note and using visual images. Related to this category, the study participants emphasized that the process of learning a piano piece starts with attention. The participants also addressed the importance of writing finger numbers and using a number of marks to establish an accurate finger system on the note. These strategies, which are emphasized in the study, match the attention strategies discussed in the related literature. In the related literature, for example, the piano pedagogue Fenmen (1997) stated that marking the

note mistakes made during the performance of the piece, tone changes and cadences in it and writing the finger numbers that can be easily played on the piece will make learning effective. Similarly, Demirova (2008) expressed that making markings with colored pencils on a note, coloring or using various symbols are strategies that concentrate attention on the piece to be learned. Another result of the study on the attention strategies is that too many markings on the note should be avoided so not to distract.

The results of the study's repetition strategies category show that the participants' experiences about these strategies were gathered under the themes of doing repetition, memorizing and daily practicing-exercising. According to these results, the participants often repeated the difficult passages of the work, and they memorized the hard passages or the entire piece while repeating. The participants also emphasized that it was important to practice daily and that they analyzed difficult passages in the piano with rhythmic-technical practices. The study results determined that professional musicians frequently used repetition strategies during their learning process. The results are similar to the results of related studies. For example, in Gruson's (1988) study, it was found that single note or section repetitions are frequently used in musical works. Examining the relationship between musicians' use of strategy and the development of expertise in instrumental music, in his study, Hallam (2001a) determined that repetition strategies were used first amongst the strategies. In Hanberry's (2004) study, the participants of the study group devoted most of their piano practice time to the repetition of the piano pieces given. In their study on the diversity of strategies used by musicians depending on their level of expertise, Santos and Gerling (2011) found that musicians saw repetition strategies as the primary tools to start a difficult task. In their studies conducted with high school students (2017a), university students (2018) and orchestra artists (2017b) studying music, Aydiner-Uygun and Kılınçer concluded that musicians used repetition strategies in the first place while studying and learning instrumental music. According to the results of the study's articulation-organization strategies category, the participants' experiences about these strategies were gathered under the themes of establishing similarity-difference relationship, associating with previous learning, detailing-analyzing, grouping, examining technical structure-character and playing slow. According to the study results, the participants establish similarity-difference relationships in the piece they practice by themselves. The participants also emphasized the necessity to pay attention to the fact that the selected pieces should be suitable for the transfer of knowledge in order to associate with previous learnings in a new piece to be learned. The participants learn the piece by analyzing it, grouping the notes in it according to their movement directions and examining the technical structure and character of it. In addition, participants emphasize that the piece should be practiced slowly in order to use articulation-organization strategies. The most frequently emphasized themes of the participants in the articulation-organization strategies category are associating with previous learning, detailing-analyzing, and examining technical structure-character. These results of the study also match the related literature. For example, Nielsen (1999a) stated that students studying musical instruments can distinguish between new, same and relevant meters from each other by analyzing music material in each study area. According to Fenmen (1997), musician should be able to see the character changes in the piece like smiling, thinking and dreaming.

According to the results of the study's comprehension monitoring strategies category, the participants' experiences about these strategies were gathered under the themes of determining method, realizing the mistake-questioning, identifying difficulties, trying to make better, listening yourself/making others listen and controlling the time. According to these results, the participants developed their own methods during the learning stage, made their practices more effective by asking themselves certain questions about the piece. The participants were also flexible in the strategies they used to overcome the difficulties. The participants also recorded their performance of the piece, listened themselves or made others listen them via the Internet, and effectively used comprehension monitoring strategies such as controlling the time. The results obtained from the study show similarities with the results of the related studies. For example, in Gruson's (1988) study, professional musicians used their practice and learning strategies more flexibly. In Hallam's (2001b) study, professional musicians exhibited a wide range of metacognitive behaviors (equivalent to the comprehension monitoring strategies in this study) in the performance preparations covering the problems of learning, such as concentration, planning, checking and evaluation during the instrument practice, and technical and interpretation issues. In his study conducted on two organ students' learning strategies while preparing for a performance of a difficult piece, Nielsen (1999b) determined that advanced students used more alternative practice and learning strategies in their instrument learning. Aydiner-Uygun and Kılınçer (2017c) revealed that as the experiences of musicians on their instruments increased, their use of comprehension monitoring strategies increased.

According to the results of the study's affective strategies category, the participants' experiences about these strategies were gathered under the themes of ensuring concentration, discipline, enjoying practicing, feeling anxious, feeling-imagining. According to the results obtained from the study, the participants consider ensuring discipline in their practice processes and controlling the factors affecting the concentration as the key points of the musicianship. Participants emphasized that practicing piano music with love and want is a necessary factor in for achievement. They also think that being anxious because they know someone who knows music is listening to the performance has a positive effect on the performance of the piece. Finally, they emphasized that feeling the emotions in the piece and practicing the piece by imagining the story of it are effective strategies for learning.

RECOMMENDATIONS

When the results obtained from this study are evaluated from a holistic point of view, it can be concluded that professional musicians are strategic in learning piano music. In the study, it is evident that the prominent themes in professional musicians' experiences regarding strategies are marking in the attention strategies category, repeating and memorizing the difficult passages in the repetition strategies category, examining technical structure-character and associating with previous learnings in the articulation-organization strategies category, and feeling-imagining in the affective strategies category. It is hoped that the professional musicians' experiences regarding strategies learning music which were determined in the present study will contribute to

the strategy repertoire of students and educators. These strategies should be available in the strategy repertoire of the students where and when they need to use while learning piano music. The wider the repertoire of students' learning strategies, the more they will be able to produce a variety of solutions to the technical and musical difficulties they face in music and continue their piano practices more efficiently. In this respect, it is believed that similar studies conducted in the future to clarify how professional musicians learn music will make significant contributions to expanding the strategy repertoire of students and educators.

ETHICAL TEXT

In this article, the artists in the working group were informed about the content of the interview before the interview and an interview was made after the approval of the participation was received. The methods used in the research were approved by the Ethics Committee of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University.

REFERENCES

- Ahrens, C. B. & Atkinson, G. D. (1966). *For All Piano Teachers*. Oakville, Ontario: Fredrick Harris Music Co.
- Armstrong, S. L., Davis, H. S. & Paulson, E. J. (2011). The Subjectivity Problem: Improving Triangulation Approaches in Metaphor Analysis Studies. *International Journal of Qualitative Methods*, 10(2), 151–163.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2017a). Examination of Strategies Fine Arts High School Students Use during the Practice and Learning of Instrumental Music. *Journal of Education and Training Studies*, 5(4), 178-189.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2017b). "Orkestra Sanatçılarının Enstrümanlarındaki Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi". *IV. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu*, 26-28 Nisan 2017, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2017c). Strategies Musicians Use While Practicing and Learning Instrumental Music, In I. Koleva & G. Duman, *Educational Research and Practice*, (pp.400-408), Sofia: St. Kliment Ohridski University Press.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2018). Mesleki Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 317-339.
- Aydiner-Uygun, M. & Kılınçer, Ö. (2019). Müzisyenlerin Enstrüman Öğrenimlerinde Kullanabilecekleri Çalışma ve Öğrenme Stratejileri. İçinde M. Aydiner-Uygun (Ed.), *Müzisyenlerin Enstrüman Öğrenimlerindeki Psikolojik Faktörler Başarı Hedefi Yönelimleri, Öğrenme Yaklaşımları ve Stratejiler*, (ss. 57-81). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Brink, H. I. L. (1993). Validity and Reliability in Qualitative Research. *Society of Nurse Researchers Workshop*, Curationis, 16(2), 35-38.
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (2007). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. (5th ed). Boston: Allyn & Bacon.

- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education (6th ed.)*. London and New York, NY: Routledge Falmer.
- Corbin, J. M. & Strauss, A. C. (2007). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Cortot, A. F. *Chopin 12 Etüt Op.10 & Op.25 Çalışma Yöntemi*. Çev., Evlin Bahçeban.
- Demirova, G. (2008). *Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Fenmen, M. (1947). *Piyanistin Kitabı*. Ankara: Akba Kitabevi.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin El Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gagné, R. M. & Driscoll, M. P. (1988). *Essentials of Learning for Instruction. (2nd ed.)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Garcia, T. & Pintrich, P. R. (1993). "Self-Schemas, Motivational Strategies and Self-Regulated Learning". Paper presented at the *Annual Meeting of the American Educational Research Association*. April 12-16, Atlanta.
- Gruson, L. M. (1988). Rehearsal Skill and Musical Competence: Does Practice Make Perfect? In Sloboda J. A. (Ed.), *Generative Processes in Music: The Psychology of Performance Improvisation and Composition*. London: Oxford University Press.
- Hallam, S. (2001a). The Development of Expertise in Young Musicians: Strategy Use, Knowledge Acquisition and Individual Diversity. *Music Education Research*, 3(1), 7-23.
- Hallam, S. (2001b). The Development of Meta-Cognition in Musicians: Implications for Education. *The British Journal of Music Education*, 18(1), 27-39.
- Hanberry, M. A. (2004). *Effects of Practice Strategies, Metronome Use, Meter, Hand, and Musical Function on Dual-Staved Piano Performance Accuracy and Practice Time Usage of Undergraduate Non-Keyboard Music Majors*. Doctoral Dissertation, UMI No: 3136174.
- Hruschka, D. J., Schwartz, D., St. John, D. C., Picone-Decaro, E., Jenkins, R. A. & Carey, J. W. (2004). Reliability in Coding Open-Ended Data: Lessons Learned from HIV Behavioral Research. *Field Methods*, 16(3), 307-331.
- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman İçinde Müzik: Başlangıcından Günümüze Örneklerle Batı Müziğinin Evrimi*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A. Ş.
- Kılınçer, Ö. (2013). *Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Kılınçer, Ö. & Aydınur-Uygun, M. (2013). Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 468-493.
- Lichtman, M. (2010). *Qualitative Research in Education: A User's Guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

- Nielsen, S. G. (1999a). Learning Strategies in Instrumental Music Practice. *British Journal of Music Education*, 16(3), 275–291.
- Nielsen, S. G. (1999b). Regulation of Learning Strategies during Practice. *Psychology of Music*, 27(2), 218–229.
- O'Malley, J. M., Russo, R. P., Chamot, A. U. & Stewner-Manzanares, G. (1988). Applications of Learning Strategies by Students Learning English as a Second Language. In C. E. Weinstein, E. T. Goetz, & P. A. Alexander (Eds.), *Learning and Study Strategies: Issues in Assessment Instruction and Evaluation*, (pp.215-231). San Diego: Academic Press.
- Öztürk, B. (1995). *Genel Öğrenme Stratejilerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılma Durumları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Santos, R. A. T. & Gerling, C. C. (2011). Piano Repertoire Preparation from a Praxial Perspective. *International Symposium on Performance Science*, 342-346.
- Say, F. (2012). <https://www.facebook.com/FazilSayOfficial/posts/10150770028767657>
- Say, F. (2019). 30 Nisan 2019 tarihli instagram hesabındaki paylaşımı.
- Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Subaşı, G. (2004). Bilgiyi İşleme Kuramı. İçinde Ulusoy, A. (Ed.), *Gelişim ve Öğrenme*, (ss.260-305). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Weinstein, C. E. & Mayer, R. E. (1986). The Teaching of Learning Strategies. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of Research on Teaching*, (pp. 315-327). New York: Macmillan Company.
- Williamon, A. & Valentine, E. (2000). Quantity and Quality of Musical Practice as Predictors of Performance Quality. *British Journal of Psychology*, 91(3), 353-376.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

PROFESYONEL MÜZİSYENLERİN PİYANO MÜZİĞİNİ ÖĞRENİRKEN KULLANILABİLECEK STRATEJİLER İLE İLGİLİ DENEYİMLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, profesyonel müzisyenlerin piyano müziğini öğrenirken kullanılabilecek stratejiler ile ilgili deneyimlerini anlamaya çalışmaktır. Bu kapsamda piyanistlerin bir eseri öğrenirken kullandıkları dikkat, yineleme, anlamlandırma-örgütleme, anlamayı izleme stratejileri ile duyuşsal stratejilerin neler olduğu incelenmiştir. Çalışma grubu 6 piyanistten oluşmuştur. Çalışmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilimidir. Veriler 22 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formu "Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin" (Kılınçer ve Aydın-uygun, 2013) maddeleri yarı yapılandırılmış açık uçlu sorular haline getirilerek oluşturulmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre; katılımcıların dikkat stratejileri ile ilgili deneyimlerinin nota üzerinde işaretlemeler yapma ve görsel imgeler kullanma temaları altında toplandığı tespit edilmiştir. Katılımcıların yineleme stratejileriyle ilgili deneyimlerinin yineleme, ezberleme ve günlük çalışma-egzersiz yapma temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Katılımcıların anlamlandırma-örgütleme stratejileriyle ilgili deneyimlerinin benzerlik-farklılık ilişkisi kurma, eski öğrenmelerle ilişkilendirme, ayrıntılamana-analiz etme, gruplama, teknik yapıyı-karakteri inceleme ve yavaş çalma temaları altında toplandığı bulunmuştur. Katılımcıların anlamayı izleme stratejileriyle ilgili deneyimlerinin yöntem belirleme, hatayı fark etme-sorgulama, güçlükleri belirleme, iyileştirmeye çabalama, kendini dinleme/başkalarına dinletme ve zamanı denetleme temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Son olarak katılımcıların duyuşsal stratejilerle ilgili deneyimlerinin konsantrasyonu sağlama, disiplin, seveerek çalışma, endişe duyma, hissetme-hayal kurma temaları altında toplandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel müzisyen, piyano müziği, öğrenme stratejileri.

GİRİŞ

Bir piyanistin piyanodaki başarısını yordamada nitelikli müziklerden oluşturduğu ve nitelikli bir şekilde performans ettiği bir repertuvara sahip olması önemli bir ölçüttür. Piyano repertuarının genişliği ve güçlüğü düşünüldüğünde, piyanistin kat etmesi gereken yol oldukça uzun ve zordur. Piyanist bu uzun ve zorlu yolda karşılaştığı güçlükleri aşabilmesinde kendisine yardımcı olabilecek birtakım araçlara ihtiyaç duymaktadır. Bu araçlar, ona piyano repertuarını daha iyi ve etkili bir şekilde çalışıp öğrenebilmesinde gerekli olan bilgi ve becerileri sunan stratejilerdir (Aydiner-Uygun ve Kılınçer, 2019). Strateji, stratejik bir şekilde hareket etmek, verimli bir şekilde öğrenmeyi istemek ve yalnızca hedefleri değil; ayrıca etkili öğrenme prosedürlerini, becerilerini, tekniklerini seçerek, uygulayarak tasarlamak ve yürütmektir (Garcia ve Pintrich, 1993). Bu bakımdan strateji bilgi ve becerisini edinmek, piyano öğreniminin hangi aşamasında olursa olsun her öğrencinin öğrenme durumundaki etkililiğinin artırılmasında bir gerekliliktir.

Piyano eğitimi son derece karmaşık ve zor bir süreçtir. Bu süreçte bir repertuarın çalışılması, hazırlanması, çoğu öğrenci için temel bir endişedir ve müzik eğitimi penceresinden bakıldığında bu hazırlık pek çok türde bilginin farklı şekillerde kullanımını kapsamaktadır (Santos ve Gerling, 2011). Bu süreçte piyano eğitimcileri öğrencilerinin pek çoğundan eserlerine çalışmak için saatlerce zaman sarf ettikleri ve ancak yine de istenilen düzeyde performans sergileyemedikleri yakınmalarını işitebilir. Bu durum piyano başında geçirilen zamanın uzunluğuyla birlikte piyano çalışmalarının içeriğinin de irdelenmesini gerektirir. Nitekim Williamon ve Valentine (2000) araştırmalarında piyanodaki çalışma miktarının performans kalitesine belirgin bir şekilde etki etmediğini buna karşın farklı çalışma stratejilerini işe koşarak çalışan piyanistlerin daha müzikal, iletişimsel ve teknik performanslar ortaya koyduklarını belirlemişlerdir. Öyle ise piyanistlerin çalışmaları sırasında işe koşabilecekleri birtakım stratejileri öğrenmelerinin, piyano çalışma zamanlarını daha nitelikli hale getirerek piyanodaki performansları üzerinde olumlu yönde gelişimler sağlayacağı söylenebilir.

Etkili bir öğrenme sürecinin işleyebilmesi için en önemli aşama bireye öğrenmeyi öğretmektir. Herhangi bir konunun öğrenilmesinde, karşılaşılan bir problemin çözülmesinde ve belirlenen hedeflere ulaşmada; çeşitli öğrenme stratejilerini bilmek, hangi öğrenme stratejilerinin kullanılması gerektiğinin bilincinde olmak ve bu stratejileri doğru bir şekilde uygulayabilmek öğrenmenin daha başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde ve belirlenen hedefe daha kısa zamanda ulaşılmasında etkin bir rol oynamaktadır. Peki, profesyonel müzisyen olma yolunda henüz ilk adımlarını atmakta olan öğrenciler bu stratejileri kimlerden öğrenebilirler? Öğrenciler kendileri, arkadaşları, müzikle ilgilenen yakınları ve öğretmenlerinden bu stratejilerden bazılarının bilgisine sahip olabilirler. Bunun yanı sıra öğrenciler, profesyonel müzisyenlerin enstrüman çalışma süreçlerine ilişkin paylaşımlarından da çalışma stratejilerine dair bilgileri edinebilirler. Profesyonel müzisyenlerin deneyimlediği çalışma yolları ya da stratejiler, profesyonel olma yolunda ilerlemeyi hedefleyen müzisyenler için eşsiz birer kaynaktırlar. Müzik tarihine bakıldığında sanatında doruğa ulaşmış bütün müzisyenlerin, kendilerinden önceki dönemlerde yaşamış ya da kendi dönemlerinde yaşamakta olan önemli müzisyenlerin deneyimledikleri çalışma yol, yöntem ve stratejilerinden faydalandıkları gözlemlenir.

Stratejiler, müzisyenleri müzikteki iyiye ulaştıran anahtarlardır. Tarih boyunca müzisyenler iyi bir besteyi nasıl oluşturabileceklerinin, müziği nasıl daha iyi ve etkili bir şekilde performans edebileceklerinin, bestecinin eseriyle iletmek istediği müziksel iletiyi dinleyiciye nasıl daha iyi ve etkili bir şekilde aktarabileceklerinin kaygısını duymuşlar ve iyiye ulaşma çabası içerisinde olmuşlardır. Üstelik iyiye nasıl ulaşabileceği sorusunun cevabı, çoğu zaman müzisyenin çokta yakınlarında değildir. Çağımızın güçlü aracı internetin olmadığı zamanlarda bilgiye ulaşmak hiç de kolay olmasa gerektir. Ancak usta bir müzisyenin iyiye ulaşmada engel tanımayan bir çabası vardır. Örneğin; ünlü besteci ve org yorumcusu “Johann Sebastian Bach 1705 yılında henüz 20 yaşındayken 68 yaşındaki ünlü orgcu Buxtehude’nin, orgunu ve öğütlerini dinlemek üzere Arnstadt’tan Lübeck’e yaklaşık 378 kilometrelik yolu yürüyerek kat etmiştir. Bu ziyaret Bach’ın besteciliği ve org yorumculuğunda önemli etkilerde bulunmuştur” (İlyasoğlu, 1999: 39). Bach’ın ziyareti süresince Buxtehude’den besteciliğine ve yorumculuğuna katkıda bulunan birtakım stratejilerin bilgisini edindiği açıktır.

Bach’ın yaşantısından alıntılanan anekdot piyano eğitimi açısından değerlendirildiğinde, profesyonel müzisyenlerin profesyonel olma yolunda ilerlemeyi hedefleyen müzisyenlere piyanodaki müziği iyi bir çalış performansıyla sergilenmesinde rehberlik edecek öğütlerinden bazı çalışma stratejilerine dair çıkarımlarda bulunulabileceği düşünülebilir. Örneğin; Robert Schumann genç müzisyenlere iyi bir çalış performansı için müziği yalnız parmaklarla öğrenmenin yeterli olmayacağını, melodi, armoni ve akorların da ezbere alınması gerektiğini öğütlemetedir (Akt. Fenmen, 1947). Schumann’ın bu öğüdü, bir eseri öğrenmek için piyano başındaki çalışmaların yeterli olmadığına ve eserin analizine yönelik yapılacak stratejik çalışmalara ihtiyaç olduğuna vurgu yapmaktadır. Ahrens ve Atkinson “Bir zincir, ancak en zayıf halka kadar güçlüdür. Eserdeki en iyi performans, en zorlu bölümlerin en iyi şekilde çalınmasıyla (performans edilmesiyle) sağlanabilecektir” (Ahrens ve Atkinson, 1966) sözleriyle eserin zor bölümlerine yönelik stratejik çalışmalar yapılmasına dikkat çekmektedir. Ünlü piyanist ve pedagog Alfred Cortot; Chopin etütlerindeki her bir etüdün performans edilmesinde kendi ifadesiyle “... pasajların içerdiği güçlüğün ilksel yapısına getirilmesiyle oluşturulan” birtakım çalışma stratejileri önermektedir (Cortot, ?). Cortot’un bu çalışması Chopin etütlerin çalışılmasına ilişkin stratejiler sunmakla birlikte bu stratejiler piyano repertuarındaki diğer eserlerin çalışılması ve öğrenilmesine uyarlanabilecek niteliktedir. Günümüzün ünlü Türk piyanist ve bestecisi Fazıl Say (2012) sosyal medya hesabından yaptığı bir paylaşımında, çalınan eserin analiz edilmesinin gereğini ve sağlam anlaşılmanın bir eserin eller ile nefese sağlam bir şekilde performans ettirilemeyeceğini vurgulamaktadır. Ayrıca analizin derin ve yavaş bir şekilde yapılarak her sesin ait olduğu yerin armoni, form ve motif yapısı bakımından iyi anlaşılmasının müzik yapmadaki kritik rolünden bahsetmektedir.

Profesyonellik yolunda ilerlemeyi hedefleyen müzisyenler için profesyonel müzisyenlerin piyano repertuarını çalışırken, öğrenirken ve hafızaya alırken kullandıkları stratejilerle ilgili deneyimlerini öğrenmek, etkililiği sınıranmış çalışma ve öğrenme stratejilerine yönlendirmenin yanı sıra öğrenmeyi hedefledikleri eserlerdeki güçlüklere aşmaya yönelik bir motivasyon da oluşturabilir. Üstelik günümüz müzisyenleri bilgiye ulaşmak için internet gibi güçlü bir araca sahiptir. Profesyonel olma yolundaki müzisyenler internet ve internetin sunduğu sosyal medya aracılığıyla enstrümanlarında virtüözlük seviyesine ulaşmış dünyanın herhangi bir yerinde yaşayan

müziyenlerin performanslarına kolaylıkla ulaşılabilmekte, hatta profesyonel müziyenlerin iyiye ulaşma yolundaki çabalarına bizzat onların paylaşımlarından tanık olabilmektedirler. Örneğin Fazıl Say (2019) sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımlarla Beethoven'ın 32 sonatını çalıştığı süreci, bu süreçte kullandığı çalışma stratejilerini ve bestecinin eseriyle aktardığı dünyasını tam anlamıyla algılama çabasını takipçileriyle paylaşmıştır. Profesyonel müziyenlerin bir eseri çalışma sürecinde deneyimledikleri bu ve benzeri paylaşımları, profesyonel olma yolunda ilerlemeyi hedefleyen müziyenler için önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu husus mevcut çalışmanın da çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Mevcut çalışmanın amacı profesyonel müziyenlerin piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak stratejiler ile ilgili deneyimlerini anlamaya çalışmak olup bu kapsamda şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Katılımcıların piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak dikkat stratejileri ile ilgili deneyimleri nelerdir?
- Katılımcıların piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak yineleme stratejileri ile ilgili deneyimleri nelerdir?
- Katılımcıların piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak anlamlandırma-örgütleme stratejileri ile ilgili deneyimleri nelerdir?
- Katılımcıların piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak anlamayı izleme stratejileri ile ilgili deneyimleri nelerdir?
- Katılımcıların piyano eserlerini öğrenirken kullanılacak duyuşsal stratejiler ile ilgili deneyimleri nelerdir?

YÖNTEM

Çalışmanın Deseni

Mevcut çalışmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden "Olgu bilim (Phenomenology)" olarak belirlenmiştir. Çalışılan olgu "*Piyano Eserlerini (Müziğini) Öğrenirken Kullanılacak Stratejiler ile İlgili Deneyimler*" olarak düşünülmüştür. Çalışma kapsamındaki görüşme, "Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğindeki" (Kılınçer ve Aydıner-Uygun, 2013) öğrenme stratejileri sınıflamasındaki başlıklar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu ölçekteki sınıflama, Weinstein ve Mayer'in (1986) öğrenme stratejileri sınıflamaları ile Gagne ve Driscoll'ün (1988) öğrenme stratejileri sınıflamalarına dayalı olarak oluşturulmuştur.

Weinstein ve Mayer'in (1986) öğrenme stratejileri sınıflamasında bazı öğrenme stratejileri (yineleme, anlamlandırma ve örgütleme) temel ve karmaşık olarak iki ayrı kategoride ele alınırken bu çalışmada böyle bir ayrıma gidilmemiştir. Bununla birlikte Weinstein ve Mayer'in (1986) öğrenme stratejileri sınıflamasında ayrı kategoriler olarak ifade edilen anlamlandırma ve örgütleme stratejileri, çalışmada temel alınan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarında istatistikî olarak tek bir boyut altında toplanmasından dolayı bu iki strateji tek bir

strateji olarak ele alınmıştır. Bu kapsamda oluşturulan sınıflamaya ek olarak Gagne ve Driscoll (1988) tarafından oluşturulan öğrenme stratejileri sınıflamasındaki alt boyutlardan biri olan “dikkat stratejileri” de çalışmaya dâhil edilmiştir. “Dikkat” stratejilerinin diğer stratejilere eklenme nedeni bilgiyi işleme kuramına dayalı olarak geliştirilen öğrenme stratejilerinden birinin de “dikkat” stratejisi olarak ifade edilmesidir (Gagne ve Driscoll, 1988; O’Malley vd., 1988; Öztürk, 1995; Senemoğlu, 2010; Subaşı, 2004). Mevcut çalışmadaki sınıflamaya göre piyano müziğini öğrenirken kullanılan stratejiler: Dikkat stratejileri, yineleme stratejileri, anlamlandırma-örgütme stratejileri, anlamayı izleme stratejileri ve duyuşsal stratejilerdir. Çalışma, bu beş strateji başlığı altında tasarlanmış ve yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu oluşturan katılımcılar; müziği meslek edinen, sosyal medya hesaplarından sahne performanslarına ve konserlerine dair paylaşımlarda bulunan ve müzik öğrencilerinin çalışmalarını sosyal paylaşım ağları aracılığıyla ilgiyle takip ettikleri piyanistler içerisinde çalışma kapsamındaki görüşmenin yapılmasına gönüllü olan ve bunun için zamanlarını ayıran 6 piyanisttir. Tablo 1’de çalışma grubunu oluşturan katılımcıların bazı demografik özellikleri verilmektedir.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Katılımcıların Bazı Demografik Özellikleri

Katılımcı Kodu	Katılımcı İsmi	Eğitime Başlama Yaşı	Mezun Olunan Üniversite	Yurtdışı Eğitimi
K1	Eren Yahşi	15	Anadolu	Var
K2	Iraz Yıldız	6	Bilkent	Var
K3	Başarcan Kıvrak	10	Bilkent	Var
K4	Mert Yeşilmenderes	10	Mimar Sinan Güzel Sanatlar	Var
K5	Ayşe Deniz Gökçin	5	Royal Academy of Music	Var
K6	Emre Şen	13	Hacettepe	Var

Verilerin Toplaması

Bu çalışma kapsamındaki verilerin görüşme yoluyla toplanması amaçlanmış olup bu amaç doğrultusunda 22 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Çalışmanın her bir katılımcısından bu yarı yapılandırılmış “görüşme formu” ile bilgi alınmıştır. Görüşme formu “Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin” maddeleri yarı yapılandırılmış açık uçlu sorular haline getirilerek oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Çalışmada öncelikle elde edilen veriler transkript edilerek yazılı belgelere dönüştürülmüştür. Daha sonra veri güvenliğinin sağlanması amacıyla her bir katılımcı için oluşturulan transkriptler 1’den 6’ya kadar numaralandırılmıştır. Çalışmada nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır (Lichtman, 2010). Cohen, Manion ve Morrison’a (2007) göre içerik analizi yazılı ve sözlü verilerin nesnel ve daha sistemli bir biçimde analiz edilerek kategorilere uygun şekilde gruplandırılmasına olanak sunan bilimsel bir analiz yaklaşımıdır. Bogdan ve Biklen (2007) ise içerik analizini, birbirleri ile ilişkili olan

verileri olgular boyutuyla bir araya getirerek ve araştırmacılar için anlaşılabilir bir şekilde organize ederek yorumlama şeklinde tanımlamaktadır. Çalışmada bu tanımlardan yola çıkılarak tercih edilen içerik analizi, çok aşamalı ve sistematik bir şekilde yapılmıştır. Bu bağlamda araştırmacılar tarafından çalışmanın doğasına uygun biçimde düzenlenerek elde edilen veri setinin analiz ve yorumlanma işlemi toplam 8 aşamada gerçekleştirilmiştir. Bunlar: (1) Görüşme formların incelenmesi, (2) Görüşme formlarının 1'den 6'ya kadar numaralandırılması, (3) Katılımcılardan elde edilen cevapların incelenmesi, (4) İncelenen veri setlerinden kategorilerin geliştirilmesi, (5) Katılımcı yanıtlarının kategorilere uygun şekilde dağıtılması, (6) Geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasının yapılması, (7) Oluşturulan kategorilerin frekans değerlerinin saptanması ve (8) Elde edilen veriler üzerinden yorumlama yapılması aşamalarıdır (Armstrong, Davis & Paulson, 2011; Corbin & Strauss, 2007).

Çalışma kapsamında ele alınan verilerin çözümlenmesinde, tümevarımcı analiz yöntemine bağlı olarak kategorilere dayalı içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İnceleme sonucu oluşturulan kategorilerden temalara ulaşılmaya çalışılmıştır. Temalar belirlenirken, temalar altında yer alan ifadelerin hem kendi içinde hem de temanın bağlı olduğu kategoriyle tutarlı olup olmadığı kontrol edilmiştir. Böylelikle kategorilerin ve temaların birbirlerine uygun olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Geçerliliği ve Güvenirliđi

Çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini artırmak ve veri kaybını önlemek için, katılımcılardan izin alınarak görüşme sırasında ses kaydı alınmıştır. Katılımcılara "*Piyano Dersinde Kullanılan Stratejiler Ölçeğindeki*" alt boyutların kendilerinin bir eseri öğrenme süreçlerini yansıtıp yansıtmadığı sorulmuş, ifadelere ekleme ve çıkarma yapma fırsatı verilmiştir. Görüşmelerden sonra ses kayıtları kâğıda dökülmüş, katılımcıların ifadeleri değiştirilmeksizin, açıklamalar ve detaylar kayıtlara eklenmiştir.

Mevcut çalışmanın geçerliliğinin sağlanması işlemi üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Buna göre: (a) Verilerin kodlanması ve analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır (Hruschka vd., 2004), (b) Çalışmada elde edilen kategorilerin her biri için kategoriye en iyi temsil ettiği düşünülen katılımcıların açıklamalarından örnekler seçilerek bulgular bölümünde bahsedilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013), (c) Detaylı bir literatür taramasından sonra ilgili çalışmalarla mevcut çalışma arasında tutarlılık sağlanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler, aynı içerikle yeniden puanlandığında benzer sonuçlar elde edilebilir (Brink, 1993).

Çalışmanın güvenilirliği için, kategoriler kapsamında oluşturulan temaların söz konusu kategorileri temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla araştırmacıların temaları ve temalara ilişkin kategorileri karşılaştırılmıştır. Çalışma verileri araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlandıktan sonra ortaya çıkan tema ve kategori listesine son şekli verilmiştir. Bu şekilde yapılan verilerin güvenilirliği; $[Görüş\ birliği / (Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı) \times 100]$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Bu hesaplama dayalı olarak oluşturulan ortalama güvenilirlik %96 olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Çalışmadan elde edilen bulgular sunulurken -piyano müziğinin öğrenilmesinin bir süreç olduğu düşüncesinden hareketle- ilk aşamada çalışma grubunu oluşturan piyanistlerin kullandıkları stratejiler dikkat, yineleme, anlamlandırma-örgütlenme, anlamayı izleme stratejileri ve duyuşsal stratejiler olmak üzere beş kategori altında toplanmıştır. Sonraki aşamada ise kategorileri oluşturan bu stratejiler üzerinden içerik analizine geçilmiş, kategori altındaki temalar ile temayı vurgulayan katılımcı sayısı verilmiştir.

Tablo 2. Piyano Müziğini Öğrenirken Kullanılan Stratejilere ve Temalara İlişkin Bulgular

Stratejiler	Tema	Temayı vurgulayan katılımcı sayısı (n)
Dikkat	İşaretleme	6
	Görsel öge kullanma	4
Yineleme	Yineleme yapma	6
	Ezberleme	5
	Günlük çalışma-egzersiz yapma	3
Anlamlandırma-örgütlenme	Benzerlik-farklılık ilişkisi kurma	4
	Eski öğrenmelerle ilişkilendirme	6
	Ayrıntılama-analiz etme	5
	Gruplama	4
	Teknik yapıyı-karakteri inceleme	6
Anlamayı izleme	Yavaş çalma	2
	Yöntem belirleme	4
	Hatayı fark etme-sorgulama	4
	Güçlükleri belirleme	2
	İyileştirmeye çabalama	4
	Kendini dinleme/başkalarına dinletme	1
Duyuşsal stratejiler	Zamanı denetleme	3
	Konsantrasyonu sağlama	5
	Disiplin	3
	Severek çalışma	3
	Endişe duyma	2
	Hissetme-hayal kurma	6

Dikkat Stratejilerine Ait Bulgular

Piyano eserine çalışırken dikkat stratejilerini kullanan bir öğrenenin, bir eseri öğrenmeye başladığı ilk aşamada notayı gözden geçirdiği, nota üzerinde işaretlemeler yaptığı, yıldız, boyama, renkli kalemlerle altını çizme vb. stratejileri kullandığı gözlenmektedir. Bu kapsamda çalışmaya katılan piyanistlerin hepsi eseri öğrenirken veya öğretirken ton, tempo, hız geçişlerinde veya zor pasajlarda yer yer işaretlemeler yaptıklarından bahsetmişlerdir. Örneğin eseri öğrenme aşamasında kendisinin de nota üzerinde işaretleme yaptığını belirten bir katılımcı işaretlemenin önemini şu sözlerle dile getirmiştir: *“Nota üzerinde birçok işaretleme yapıyorum. Parmak numarası çok yazıyorum. Çünkü çalışma sürecinde aynı parmak numarasını oturtmak zorundayız (K2).*

Katılımcılar kendi çalışmalarında dikkat stratejilerini kullandıklarını belirtmelerinin yanı sıra öğrencilerin de eserin bütününe gözden geçirerek nota üzerinde çeşitli şekiller, boyamalar, işaretlemeler yaparak ve kelimeler kullanarak dikkat stratejilerini kullanmalarının eseri tanımları açısından faydalı olabileceğini belirtmişlerdir. Örneğin bir katılımcı *“Özellikle öğrenciler için işaretlemeler yapmanın önemli olduğunu düşünüyorum çünkü nota üzerinde çok fazla detay olabiliyor. Bu detayların gözden kaçmaması için kritik yerlere işaretler koymak faydalı olabilir (K5)”* şeklinde işaretlemenin öneminden bahsetmiştir. Buna ek olarak aynı katılımcı *“Çok fazla işaretlemeler yapmak da görsel açıdan göz için iyi değil (K5)”* sözleriyle nota üzerinde gereğinden fazla işaretleme yapmanın dikkat dağıtıcı olabileceğini vurgulamıştır.

Katılımcıların ifadelerine bakıldığında eserlerin üzerinde akılda kalacak resim veya simge gibi öğeler oluşturmanın dikkati çekmede etkili stratejiler olduğunu düşündükleri bulgusuna ulaşılmaktadır. Örneğin; eserde görsel imgelerle somutlaştırma yaptığından bahseden bir katılımcı görsel imgenin önemini şu şekilde dile getirmiştir: *“Piyano eserlerinde yer alan benim için soyut olan durumları, bir takım görsel işaretler kullanarak somut duruma getiririm. Örneğin; triole olan yerlere üçgen resmi çizmek, eserdeki nefes yerlerini belirten simgeler kullanmak gibi (K4).”*

Yineleme Stratejilerine Ait Bulgular

Piyano eserinin öğrenilmesinde dikkat stratejilerinin kullanılmasıyla başlayan öğrenme etkinliklerinde kazanılan bilgilerin kalıcı olarak işlenmesi gerekmektedir. Bilgiyi kalıcı bir şekilde işleme yollarından biri de yinelemedir. Yineleme stratejileri, piyano eserinin öğrenilmesinde sıklıkla kullanıldığı gözlenen stratejilerdir. Eserin öğrenilmesindeki önemli bir adım zor pasajların belirlenip çalma kolaylığı elde edilinceye kadar yinelenmesidir. Eserin zorluk derecesine göre yineleme (tekrar) yaptığını ifade eden bir katılımcı bu durumu şöyle açıklamıştır: *“Bireysel çalışmalarımda teknik pasajları sürekli olarak tekrar ederim. Ancak bu, eserin zorluk durumuna veya bestecisine göre değişkenlik gösterebilmektedir (K3).”*

Başka bir katılımcı *“Bir enstrüman çalışırken esere olan hakimiyeti kazanmak, eserle bütünleşmek için yapmamız gereken en önemli şey tekrar etmektir (K6)”* sözleriyle yinelemenin (tekrarın) önemini vurgulamıştır. Yine aynı katılımcı esere hâkimiyet konusunda ezberin de önemli bir yeri olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *“Bir eseri sunmak için o esere hâkim olmamız şart. Ben bunun için notayı en küçük detayına kadar ezberlerim, fakat bunu birkaç haftaya yayarım ve ezberlemek için ayrıca efor sarf etmem (K6).”* Esere hâkim olma ve eseri ezberleme konusunda katılımcıların hepsi günlük çalışma ve egzersizlerin önemli olduğunu, özellikle parmak egzersizleri ile ritmik egzersizlerin bu konuda yardımcı olduğu belirtmişlerdir. Örneğin bir katılımcı *“...bu pratik kas hafızasına geliyor yani çalıştığım özellikle zor pasajları daha hızlı ezberliyorum çünkü zor pasajları daha çok tekrarlıyorum. Zor pasajların ezberini genellikle teknik çalışırken yapmış oluyorum. Instagram hesabımda bunun için ‘practice tips’ başlığındaki öne çıkanlarda küçük bir örnek var. Bunun gibi ritmik egzersizler yapıyorum (K5)”* sözleriyle ezber yapmada parmak egzersizlerinin ve ritmik çalışmaların önemine dikkat çekmiştir.

Anlamlandırma-Örgütlenme Stratejilerine Ait Bulgular

Piyano eserinin öğrenilmesinde kalıcılığın sağlanabilmesi için bilgilerin anlamlandırılması ve anlamlandırılan bu bilgilerin benzerlik/farklılıklarına göre gruplandırılması gerekebilir. Piyano eserinin öğrenilmesindeki anlamlandırma-örgütlenme stratejilerinden eserde yer alan teknik, ritmik, armonik, müzikal yapıların önceden öğrenilmiş eserdeki yapılarla benzerlik ve farklılık ilişkilerini kurabilme çoğu katılımcı tarafından vurgulanmıştır. Anlamlandırma-örgütlenme stratejilerinin kullanımı bir katılımcı tarafından şu sözlerle dile getirilmiştir: *“Piyano müziğinde yer alan tekniklerle önceden öğrenmiş olduğum piyano müziklerinde yer alan teknikler arasında benzerlik/farklılık ilişkileri kurarım. Bu genellikle kendiliğinden olur. Elim tanır (K4).”* Benzerlik ve farklılık ilişkilerinde edinilmesi gereken bir başka beceri de öğrencinin/müzisyenin daha önce öğrenilen bir eserdeki benzer-farklı (teknik, ritmik, armonik, müzikal) yapıları, öğrenilecek yeni bir eserdeki benzer-farklı yapılara uyarlayabilmesi ve uygulayabilmesidir. Bunun için seçilen eserin bilgi aktarımına elverişli bir yapıda olması gerekebilir. Katılımcılardan çoğu bu hususa katılmış biri bu hususla ilgili uygulamalarını şöyle ifade etmiştir: *“Seçtiğim eserle öğrencimin önceden çalıştığı eser arasında benzerlikler olmasına özen gösteriyorum. Bir önceki çalıştığı eserde zorlandığı bölümlerde gelişebilmesi açısından, yeni seçtiğim eserde mutlaka o bölümlerin olmasına dikkat ediyorum (K6).”*

Eserin analiz edilmesi öğrenmeyi anlamlı hale getirip daha kolay ve sağlam bir şekilde öğrenmenin gerçekleşmesine yardımcı olur. Katılımcılar genel olarak analizin yararlı olduğunu ifade etmiş olup bir katılımcı durumu şöyle özetlemiştir: *“Eğer yeni bir eser öğreniyorsam önce onun analizini yapıyorum; form, cümleler, tekrarlayan şeyler var mı, ne formda? Sonat formu mu? Hangi tonlara gidiyor. Temaların tekrarında bir değişiklik var mı? Gibi sorular soruyorum. Sonraki aşamada daha detaya iniyorum. Bunu genelde parçayı deşifre ederken yapıyorum bazen notayı alıp ayrıca analiz ettiğim de oluyor (K1).”*

Eserin analiz edilmesinin yanı sıra, eserde yer alan ritmik, melodik, armonik yapıların benzerlik ve farklılıklarına göre gruplama yapılarak öğrenilmesi de öğrenme sürecini anlamlı hale getirebilir. Katılımcılardan biri gruplama yaparak öğrenmenin önemini şöyle ifade etmiştir: *“Piyano müziğinin notalarını hareket yönlerine göre gruplandırarak öğrenirim. Gruplandırarak öğrenmek çok önemli çünkü beyin gruplandığı zaman daha az yük alıyor (K4).”*

Eserin etkili bir şekilde performansında önemli bir etken de karakterine göre çalınıp yorumlanmasıdır. Bu hususu bir katılımcı şöyle ifade etmiştir: *“Yetişkin olan bir öğrencinin müzik terimlerini hayatı ile ilişkilendirebilmesi gerekir. Örneğin; “arioso dolente” (kederli aria) veya “perdendo le forze, dolente” (güç kaybederek, kederli) gibi terimleri müzikle anlatabilecek bir birikim ve düşünsel sürece öğrencinin ulaşmış olması gerekir (K3).”*

Ayrıca katılımcılar anlamlandırma-örgütlenme stratejilerinin kullanılabilmesi için eserin yavaş tempoda çalışılmasının öneminden bahsetmişlerdir. Bu durum bir katılımcı tarafından şu sözlerle özetlenmiştir: *“...yavaş*

tempoda çalışmak kesinlikle çok önemlidir. Yavaş çalışırken nota üzerindeki her işarete uyararak tüm dinamiklere özen göstermek ve çalışılan eseri tüm ayrıntılarıyla öğrenmek gerekir (K5)."

Anlamayı İzleme Stratejilerine Ait Bulgular

Piyano eserlerinde belirlenen amaçlara ulaşabilmek için bilişsel süreçlerin planlanması ve yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu süreç yöntem belirleme, plan yapma, zamanı iyi değerlendirme, kendini denetleme, farklı öğrenme stratejilerini kullanabilme gibi anlamayı izleme stratejilerinin bilinçli bir şekilde kullanılmasıyla ortaya çıkmaktadır. Bu durumla ilgili olarak bir katılımcı *"...bestecinin kendine has teknik yaklaşımları incelenerek, eğer gerekli görülürse, yeni çalışma yöntemleri geliştirilmelidir (K3)"* sözleriyle müzisyenin kendine özgü yöntemler geliştirerek öğrenmesini ilerleteceğine dikkati çekmektedir.

Piyano eseri çalışılırken müzisyenin kendisine eser hakkında birtakım sorular sorması, cevaplar alması kısacası nasıl çalışacağına bilincine varması o çalışmanın etkili olabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Katılımcılar hatayı fark etme-sorgulama kısmında bu konuya değinmişlerdir. Örneğin katılımcıların *"Besteci nerede ne yapıyor? Hangi tema hangi tonda tekrarlanmış? Aynı tema farklı bir yerde kullanılmış mı? Kullanıldıysa farklılıklar var mı?"* ifadeleriyle çalışmalarının bilincine varmaya çabaladıkları gözlenmiştir. Bu bilinçle güçlüklerle nasıl baş edeceklerini belirleyip o yönde bir çalışma yöntemi oluşturmak katılımcıların genel olarak vurguladıkları noktalardır. Örneğin: *"...bu pratik kas hafızasına geliyor yani çalıştığım özellikle zor pasajları daha hızlı ezberliyorum çünkü zor pasajları daha çok tekrarlıyorum (K5)"* ve *"...eserin zorluk durumuna veya bestecisine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Teknik pasajların sürekli olarak her çalışmada tekrar edilmesinin, kaliteli bir performans için gereklilik olduğu düşüncesindeyim (K3)"* ifadeleri güçlükleri belirleme ve iyileştirme çalışmaları dâhilinde katılımcıların göz önüne aldıkları durumlardır.

Bahsedilen stratejiler haricinde eseri öğrenme sürecinde kendi performansını kaydederek dinleme veya bir başkasına dinletme gibi anlamayı izleme stratejilerine başvuran katılımcıların olduğu gözlenmiştir. Bunu da bir katılımcı şu şekilde ifade etmiştir: *"Özellikle stresli zamanlarda mesela facebook'ta stream etmek ya da birilerinin izlediğini bilmek, tanımadığım birileri olursa özellikle ya da müziği bilen özellikle yanlış yaptığımda duyma ihtimali olabilecek birilerine çalarsam çok daha etkili oluyor öğrenme sürecimde (K1)."*

Anlamayı izleme stratejileri kategorisinde katılımcıların üzerinde durdukları stratejilerden birisi de zaman denetimidir. Katılımcılardan elde edilen bulgulara göre; piyano eserinin öğrenilmesinde zamanın etkili bir şekilde kullanılmaması sorunu var ise bu sorunun olası nedenleri belirlenmelidir. Örneğin: *"Çalışma saatleri konusunda istikrarlı olmak önemli. İşte kırk beş dakika çalış on beş dakika ara ver, sonra bir saat çalışarak ara ver, sonra yarım saat sonra bir ara öyle değil. X kişi bir saatlik çalışmadan sonra mı ara ihtiyacı duyuyor o zaman her çalışmaya oturduğunda bir saat çalışacak. Benim limitim bir buçuk saat. Bir buçuk saat dolmadan ara verme ihtiyacı duymuyorum (K2)"* ifadesi piyano çalışma saatleri ve aralarının kişinin ihtiyacına göre, tutarlı ve dengeli bir şekilde belirlenmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Duyuşsal Stratejilere Ait Bulgular

Piyano eserini çalışırken dikkati toplama ve dikkatin devamlılığını sağlama müziğin öğrenilmesinde önemli bir etkidir. Etkili bir çalışma için gerekli konsantrasyonun sağlanması ile ilgili olarak katılımcıların: *“...konsantrasyonu etkileyen yönlerini kontrol altında tutmak ve bu anlayışla prensipli olarak çalışma disiplini oluşturmak bu mesleğin kilit noktasıdır (K3)”* ve *“Çalışma ortamı çok önemli... Silgiyi unutmuşum piyanodan kalk falan. Bunlar vakit kaybı konsantrasyon bozukluğu (K2)”* ifadeleri konsantrasyonun önemini vurgulamaktadır.

Öğrencinin piyano eserini sınav kaygısıyla değil, öğrenmek için, zevk aldığı için, başarılı olmak için çalışması durumu duyuşsal stratejiler başlığı altında ele alınan bir durumdur. Genel olarak piyanoyu severek, isteyerek çalmanın ve piyano eserlerine severek, isteyerek çalışmanın başarılı olmak için gerekli olduğu görüşü katılımcılar tarafından da vurgulanmıştır. Bu durum katılımcılar tarafından: *“...bu işi severek yapıyorsunuz, unutmayın (K6)”*, *“Yaptığınız müziğin tadını çıkarın. Müziği müzik için yapın (K6)”* ve *“Dünyada milyonlarca piyanist var. Bir tanesi çalmasa hiçbir şey olmaz. Sevmiyorsa istemiyorsa yapmasın. İnsan hayat boyu sevmediği bir şeyle ömür geçiremez (K2)”* ifadeleriyle dile getirilmiştir.

Öğrenme sürecinde endişe, stres, heyecan, kaygı vb. duygulanımların öğrenmeyi olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Fakat bu durumla ilgili katılımcılardan birinin *“Özellikle stresli zamanlarda mesela facebook'ta stream etmek ya da birilerinin izlediğini bilmek, tanımadığım birileri olursa özellikle ya da müziği bilen özellikle yanlış yaptığımda duyma ihtimali olabilecek birilerine çalarsam çok daha etkili oluyor öğrenme sürecimde (K1)”* ifadesi endişe, stres, heyecan, kaygı gibi duygulanımların oluştuğu ortamların piyanistin öğrenmesine olumlu etkilerde bulunabileceği düşüncesini ortaya çıkarmıştır.

Katılımcılar eserdeki duygu durumunun hissedilmesinin ve eserin öyküsünün hayal edilerek çalışılmasının öğrenmede etkili stratejiler olduğunu ifade etmişlerdir. Bir katılımcı eseri öğrenmede etkili olabilecek bu stratejiyi şu ifadeyle dile getirmiştir: *“Bazı eserlerin hikâyeleri olmakla beraber bazılarını sizin bulmanız, hayal etmeniz gerekiyor (K6).”*

Katılımcılar bütün bu stratejilerin yanı sıra müzik dinlemenin, müzikle ilgili okumalar yapmanın, araştırmanın ve müzisyenleri takip etmenin motivasyonu artıran ve böylece öğrenme sürecine pozitif yönde etki eden duyuşsal stratejiler olduğunu belirtmişlerdir. Bir katılımcının: *“Konsere gitmek, müzik dinlemek, müzik ve bestecilerle ilgili, müzikal dönemlerle ilgili okumalar yapmak, çalışılan eserle ilgili derinlemesine araştırmalar yapmak, dünyada ve Türkiye’de müzisyenleri takip etmek çok faydalı olacaktır (K5)”* ifadesi bu durumu net bir şekilde özetlemektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu çalışma, profesyonel müzisyenlerin piyano müziğini öğrenirken kullanılabilecek stratejiler ile ilgili deneyimleri hususunda literatüre katkı sağlamayı amaçlamıştır. Çalışma sonucunda profesyonel müzisyenlerin dikkat, yinleme, anlamlandırma-örgütme, anlamayı izleme stratejileri ile duyuşsal stratejiler

kategorilerindeki deneyimlerini açıklayan toplam 22 tema olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın ilk kategorisine ilişkin elde edilen sonuçlara göre; katılımcıların dikkat stratejileri ile ilgili deneyimlerinin nota üzerinde işaretlemeler yapma ve görsel imgeler kullanma temaları altında toplandığı tespit edilmiştir. Çalışmanın katılımcıları bu kategoriyle ilgili olarak bir piyano eserini öğrenme sürecinin dikkat ile başladığını vurgulamışlardır. Katılımcılar ayrıca nota üzerinde özellikle doğru bir parmak sisteminin kurulması için parmak numaraları yazılmasının ve birtakım işaretler kullanılmasının önemine değinmişlerdir. Çalışmada vurgulanan bu stratejiler, ilgili literatürde vurgulanan dikkat stratejileriyle eşleşmektedir. İlgili literatürde de örneğin piyano pedagogu Fenmen (1997); eserin performansı sırasında yapılan nota yanlışlarının, eserdeki ton değişimleri ve kadansların kalemle işaretlenmesi, eser üzerinde kolayca çalınabilecek parmak numaralarının yazılması gibi çalışmaların öğrenmeyi etkin kılacağından bahsetmiştir. Demirova (2008), nota üzerinde renkli kalemler ile işaretlemeler yapılmasının, boyama ya da çeşitli simgelerin kullanılmasının dikkatin öğrenilecek eser üzerinde yoğunlaşmasını sağlayan stratejiler olduğundan söz etmiştir. Çalışmanın dikkat stratejileriyle ilgili elde edilen diğer bir sonucu da nota üzerindeki işaretlemelerin dikkati dağıtabilecek çoklukta olmasından kaçınılmasıdır.

Çalışmanın yineleme stratejileri kategorisine ilişkin sonuçlarına göre; katılımcıların bu stratejilerle ilgili deneyimlerinin yineleme, ezberleme ve günlük çalışma-egzersiz yapma temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bu sonuçlara göre; katılımcılar sıklıkla eserin zor pasajlarını yinelemekte ve yineleme yaparken eserin zor pasajlarını veya tamamını ezberlemektedirler. Katılımcılar ayrıca günlük pratik yapmanın önemli olduğunu vurgulamışlar, eserdeki zor pasajları piyanoda yaptıkları ritmik-teknik çalışmalarla çözümlediklerini belirtmişlerdir. Çalışmanın sonuçları profesyonel müzisyenlerin eseri öğrenme süreçlerinde sıklıkla yineleme stratejilerinden faydalandıklarını ortaya koymuştur. Sonuçlar, ilgili çalışmaların sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir. Örneğin Gruson'un (1988) çalışmasında, müzik eserlerine çalışma esnasında tek notaların ya da bölüm tekrarlarının sık kullanıldığı tespit edilmiştir. Hallam (2001a) müzisyenlerin strateji kullanımları ile enstrümantal müzik alanındaki uzmanlık gelişimi arasındaki ilişkileri değerlendirdiği çalışmasında, ilk sırada yineleme stratejilerinin kullanıldığını belirlemiştir. Hanberry'nin (2004) çalışmasında, çalışma grubunu oluşturan deneklerin piyano çalışma zamanlarının çoğunu verilen piyano eserlerinin yinelenmesine ayırdıkları görülmüştür. Santos ve Gerling (2011) müzisyenlerin uzmanlık seviyelerine bağlı olarak kullandıkları strateji çeşitliliğini inceledikleri çalışmalarında, müzisyenlerin zor bir işe başlamanın ilksel aracı olarak *yineleme stratejilerini* gördüklerini bulmuşlardır. Aydın-Uygun ve Kılınçer katılımcılarının müzik alanında öğrenim gören lise öğrencileri (2017a) ve üniversite öğrencileri (2018) ile orkestra sanatçılarının (2017b) oluşturduğu farklı çalışmalarında, müzisyenlerin enstrümantal müziği çalışırken ve öğrenirken ilk sırada yineleme stratejilerini kullandıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Çalışmanın anlamlandırma-örgütlenme stratejileri kategorisine ilişkin elde edilen sonuçlarına göre; katılımcıların bu stratejilerle ilgili deneyimlerinin benzerlik-farklılık ilişkisi kurma, eski öğrenmelerle ilişkilendirme, ayrıntılaşma-analiz etme, gruplama, teknik yapıyı-karakteri inceleme ve yavaş çalma temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre; katılımcılar çalıştıkları eserdeki benzerlik-farklılık ilişkilerini kendiliklerinden kurmaktadır. Katılımcılar ayrıca yeni öğrenilecek bir eserde eski öğrenmelerle ilişki

kurulabilmesi için seçilen eserlerin bilgi aktarımına elverişli olmasına dikkat edilmesinin gerekli olduğunu vurgulamaktadırlar. Katılımcılar eseri analiz ederek, eserdeki notaları hareket yönlerine göre gruplandırarak ve eserin teknik yapısı ile karakterini inceleyerek öğrenmektedirler. Bütün bunlara ek olarak katılımcılar, anlamlandırma-örgütme stratejilerinin kullanılabilmesi için eserin yavaş çalışılması gerektiğinin üzerinde durmaktadırlar. Katılımcıların anlamlandırma-örgütme stratejileri kategorisinde en sık vurguladıkları temalar eski öğrenmelerle ilişkilendirme, ayrıntılaşma-analiz etme ve teknik yapıyı karakteri incelemesidir. Çalışmanın bu sonuçları ilgili literatürle de eşleşmektedir. Örneğin Nielsen (1999a) enstrüman öğrenimi gören öğrencilerin her çalışma alanı çerçevesinde müzik materyalini analiz etmeleri ile yeni, aynı ve ilgili ölçüleri birbirinden ayırt edebileceklerini belirtmiştir. Fenmen'e göre (1997); müzisyen eserdeki gülen, düşünen, düşlere dalan vb. karakter değişimlerini zihninde izleyebilmelidir.

Çalışmanın anlamayı izleme stratejileri kategorisine ilişkin sonuçlarına göre; katılımcıların bu stratejilerle ilgili deneyimlerinin yöntem belirleme, hatayı fark etme-sorgulama, güçlükleri belirleme, iyileştirmeye çabalama, kendini dinleme/başkalarına dinletme ve zamanı denetleme temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bu sonuçlara göre; katılımcıların eseri öğrenme aşamasında kendilerine has yöntemler geliştirdikleri, eserle ilgili kendilerine birtakım sorular sorarak çalışmalarını etkin duruma getirdikleri ve güçlüğü aşma çabalarında kullandıkları stratejilerde esnek oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların ayrıca eserdeki performanslarını kaydederek kendilerini dinledikleri ya da internet aracılığıyla başkalarına dinlettikleri ve zamanı denetleme gibi anlamayı izleme stratejilerini etkin bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bu sonuçlar ilgili çalışmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir. Örneğin; Gruson'un (1988) çalışmasında, profesyonel müzisyenlerin çalışma ve öğrenme stratejilerini daha esnek şekilde kullandıkları belirlenmiştir. Hallam'ın (2001b) çalışmasında da profesyonel müzisyenlerin, enstrüman çalışma esnasında yoğunlaşma, planlama, denetim ve değerlendirme gibi öğrenmenin kendisini ilgilendiren sorunlar ile teknik ve yorum konularını kapsayan performans hazırlıklarında geniş çaplı üstbilişsel davranışlar sergiledikleri (bu çalışmadaki karşılığıyla anlamayı izleme stratejilerini kullandıkları) görülmüştür. Nielsen'in (1999b) iki org öğrencisinin performans için zor bir parçayı hazırlarlarken kullandıkları öğrenme stratejilerini belirlemeyi hedef aldığı çalışmasında, enstrümanlarında ileri düzeydeki öğrencilerin enstrüman öğrenimlerinde daha çok alternatif çalışma uyguladıkları ve daha fazla öğrenme stratejilerini kullandıkları belirlenmiştir. Aydın-Uygun ve Kılınçer'in (2017c) çalışmalarında; müzisyenlerin enstrümanlarındaki deneyim süreleri artış gösterdikçe anlamayı izleme stratejilerini kullanma düzeylerinin de arttığı tespit edilmiştir.

Çalışmanın duyuşsal stratejiler kategorisine ilişkin sonuçlarına göre; katılımcıların bu stratejilerle ilgili deneyimlerinin konsantrasyonu sağlama, disiplin, severek çalışma, endişe duyma, hissetme-hayal kurma temaları altında toplandığı belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bu sonuçlara göre; katılımcılar çalışma süreçlerinde disiplini sağlamayı ve konsantrasyonu etkileyen unsurları kontrol altına almayı müzisyenlik mesleğinin kilit noktaları olarak görmektedirler. Katılımcılar piyano müziğinin severek ve istekle çalışılmasının başarıyı sağlamada gerekli unsurlar olduğunun üzerinde durmaktadırlar. Ayrıca müziği bilen birilerinin performansı dinlediğini düşünerek endişeli olmanın eserin performansı üzerinde olumlu bir etki oluşturduğunu

düşünmektedirler. Son olarak eserdeki duygu durumunun hissedilmesinin ve eserin öyküsünün hayal edilerek çalışılmasının öğrenmede etkili stratejiler olduğunu vurgulamaktadırlar.

ÖNERİLER

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, profesyonel müzisyenlerin piyano müziğini öğrenirken stratejik oldukları çıkarımı yapılabilir. Çalışmada profesyonel müzisyenlerin stratejilerle ilgili deneyimlerinde öne çıkan temaların dikkat stratejilerinde: işaretleme, yineleme stratejilerinde: zor pasajları yineleme ve ezberleme, anlamlandırma-örgütlenme stratejilerinde: teknik yapıyı-karakteri inceleme ile eski öğrenmelerle ilişki kurma, anlamayı izleme stratejilerinde: zaman denetimi, duyuşsal stratejilerde de hissetme-hayal kurma olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışma ile ortaya konulan profesyonel müzisyenlerin müziği öğrenme stratejileriyle ilgili deneyimlerinin, öğrenci ve eğitimcilerin strateji repertuvarlarına katkı sunacağı umulmaktadır. Bu stratejiler, öğrencilerin piyano müziğini öğrenmede gerektiği yerde ve zamanda işe koşulmak üzere kullanabilecekleri strateji repertuvarlarında hazır bulunmalıdır. Öğrencilerin öğrenme stratejilerine ilişkin repertuvarları ne kadar geniş olursa, müzikte karşılaştıkları teknik ve müzikal güçlüklerle ilişkin o kadar çeşitlilikte çözüm üretebilmeleri ve piyano çalışmalarını daha nitelikli bir şekilde sürdürmeleri mümkün olacaktır. Bu bakımdan profesyonel müzisyenlerin müziği nasıl öğrendikleri hususunun aydınlatılmasına yönelik benzer çalışmaların yapılmasının, öğrenci ve eğitimcilerin strateji repertuvarlarının genişletilmesine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

ETİK METNİ

Bu makalede, çalışma grubunu oluşturan sanatçılar görüşme öncesinde görüşmenin içeriğiyle ilgili bilgilendirilmiş ve katılım onayları alındıktan sonra görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan yöntemler Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır.

KAYNAKÇA

- Ahrens, C. B. ve Atkinson, G. D. (1966). *For All Piano Teachers*. Oakville, Ontario: Fredrick Harris Music Co.
- Armstrong, S. L., Davis, H. S. & Paulson, E. J. (2011). The Subjectivity Problem: Improving Triangulation Approaches in Metaphor Analysis Studies. *International Journal of Qualitative Methods*, 10(2), 151–163.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2017a). Examination of Strategies Fine Arts High School Students Use during the Practice and Learning of Instrumental Music. *Journal of Education and Training Studies*, 5(4), 178-189.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2017b). "Orkestra Sanatçılarının Enstrümanlarındaki Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi". *IV. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu*, 26-28 Nisan 2017, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.

- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2017c). Strategies Musicians Use While Practicing and Learning Instrumental Music, In I. Koleva & G. Duman, *Educational Research and Practice*, (pp.400-408), Sofia: St. Kliment Ohridski University Press.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2018). Mesleki Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Enstrümantal Müziği Çalışırken ve Öğrenirken Kullandıkları Stratejilerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 317-339.
- Aydiner-Uygun, M. ve Kılınçer, Ö. (2019). Müzisyenlerin Enstrüman Öğrenimlerinde Kullanabilecekleri Çalışma ve Öğrenme Stratejileri. İçinde M. Aydiner-Uygun (Ed.), *Müzisyenlerin Enstrüman Öğrenimindeki Psikolojik Faktörler Başarı Hedefi Yönelimleri, Öğrenme Yaklaşımları ve Stratejiler*, (ss. 57-81). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Brink, H. I. L. (1993). Validity and Reliability in Qualitative Research. *Society of Nurse Researchers Workshop, Curationis*, 16(2), 35-38.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S. K. (2007). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. (5th ed). Boston: Allyn & Bacon.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education* (6th ed.). London and New York, NY: Routledge Falmer.
- Corbin, J. M. ve Strauss, A. C. (2007). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Cortot, A. F. *Chopin 12 Etüt Op.10 & Op.25 Çalışma Yöntemi*. Çev., Evlin Bahçeban.
- Demirova, G. (2008). *Piyano Eğitiminin İlköğretim Öğrencilerinin Dikkat Toplama Yetisine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Fenmen, M. (1947). *Piyanistin Kitabı*. Ankara: Akba Kitabevi.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin El Kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gagné, R. M. ve Driscoll, M. P. (1988). *Essentials of Learning for Instruction*. (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Garcia, T. ve Pintrich, P. R. (1993). "Self-Schemas, Motivational Strategies and Self-Regulated Learning". Paper presented at the *Annual Meeting of the American Educational Research Association*. April 12-16, Atlanta.
- Gruson, L. M. (1988). Rehearsal Skill and Musical Competence: Does Practice Make Perfect? In Sloboda J. A. (Ed.), *Generative Processes in Music: The Psychology of Performance Improvisation and Composition*. London: Oxford University Press.
- Hallam, S. (2001a). The Development of Expertise in Young Musicians: Strategy Use, Knowledge Acquisition and Individual Diversity. *Music Education Research*, 3(1), 7-23.
- Hallam, S. (2001b). The Development of Meta-Cognition in Musicians: Implications for Education. *The British Journal of Music Education*, 18(1), 27-39.

- Hanberry, M. A. (2004). *Effects of Practice Strategies, Metronome Use, Meter, Hand, and Musical Function on Dual-Staved Piano Performance Accuracy and Practice Time Usage of Undergraduate Non-Keyboard Music Majors*. Doctoral Dissertation, UMI No: 3136174.
- Hruschka, D. J., Schwartz, D., St. John, D. C., Picone-Decaro, E., Jenkins, R. A. ve Carey, J. W. (2004). Reliability in Coding Open-Ended Data: Lessons Learned from HIV Behavioral Research. *Field Methods*, 16(3), 307–331.
- İlyasoğlu, E. (1999). *Zaman İçinde Müzik: Başlangıcından Günümüze Örneklerle Batı Müziğinin Evrimi*. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A. Ş.
- Kılınçer, Ö. (2013). *Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Kılınçer, Ö. ve Aydın-Uygun, M. (2013). Piyano Dersinde Kullanılan Öğrenme Stratejileri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 468-493.
- Lichtman, M. (2010). *Qualitative Research in Education: A User's Guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Nielsen, S. G. (1999a). Learning Strategies in Instrumental Music Practice. *British Journal of Music Education*, 16(3), 275–291.
- Nielsen, S. G. (1999b). Regulation of Learning Strategies during Practice. *Psychology of Music*, 27(2), 218–229.
- O'Malley, J. M., Russo, R. P., Chamot, A. U. ve Stewner-Manzanares, G. (1988). Applications of Learning Strategies by Students Learning English as a Second Language. In C. E. Weinstein, E. T. Goetz, & P. A. Alexander (Eds.), *Learning and Study Strategies: Issues in Assessment Instruction and Evaluation*, (pp.215-231). San Diego: Academic Press.
- Öztürk, B. (1995). *Genel Öğrenme Stratejilerinin Öğrenciler Tarafından Kullanılma Durumları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Santos, R. A. T. ve Gerling, C. C. (2011). Piano Repertoire Preparation from a Praxial Perspective. *International Symposium on Performance Science*, 342-346.
- Say, F. (2012). <https://www.facebook.com/FazilSayOfficial/posts/10150770028767657>
- Say, F. (2019). 30 Nisan 2019 tarihli instagram hesabındaki paylaşımı.
- Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Subaşı, G. (2004). Bilgiyi İşleme Kuramı. İçinde Ulusoy, A. (Ed.), *Gelişim ve Öğrenme*, (ss.260-305). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Weinstein, C. E. ve Mayer, R. E. (1986). The Teaching of Learning Strategies. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of Research on Teaching*, (pp. 315-327). New York: Macmillan Company.
- Williamson, A. ve Valentine, E. (2000). Quantity and Quality of Musical Practice as Predictors of Performance Quality. *British Journal of Psychology*, 91(3), 353-376.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURUL KARARI

Karar Tarihi: 12.03.2020

Toplantı Sayısı: 08

Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Özlem KILINÇER'in "Profesyonel Müzisyenlerin Piyano Müziğini Öğrenirken Kullanılabilecek Stratejiler İle İlgili Deneyimlerinin İncelenmesi" isimli araştırma projesi hakkında alınan 12.03.2020 tarihli başvuru dosyasının görüşülmesi.

2020.08.69. Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Özlem KILINÇER'in "Profesyonel Müzisyenlerin Piyano Müziğini Öğrenirken Kullanılabilecek Stratejiler İle İlgili Deneyimlerinin İncelenmesi" isimli araştırma projesi hakkında alınan 12.03.2020 tarihli başvuru dosyası görüşüldü.

Yapılan görüşmeler sonucunda, aşağıdaki tabloda isimleri belirtilen araştırmacılar tarafından hazırlanan "*Profesyonel Müzisyenlerin Piyano Müziğini Öğrenirken Kullanılabilecek Stratejiler İle İlgili Deneyimlerinin İncelenmesi*" isimli araştırma projesi dosyası ve ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup, projenin gerçekleştirilmesinde etik sakınca bulunmadığına kurulumuz üyeleri tarafından oy birliği ile karar verilmiştir.

YÜRÜTÜCÜ	ARAŞTIRMACI/UZMAN
Dr. Öğr. Üyesi Özlem KILINÇER	Prof. Dr. Mevlap AYDINER UYGUN

Prof. Dr. Fıdohan ÇİÇEK
Başkan
(İmza)

Prof. Dr. Zülfikar DURMUŞ
(Üye)
(İmza)

Prof. Dr. Ali MEYDAN
(Üye)
(İmza)

Prof. Dr. Cesar PEHLEVAN
(Üye)
(İmza)

Prof. Dr. Şule AYDIN
(Üye)
(İmza)

Prof. Dr. Nesimi AKTAŞ
(Üye)
(İmza)

Prof. Dr. Hakan Vahit ERKULU
(Üye)
(İmza)

